

У циркулярі Наркомосу від 19 березня 1928 р. робота з ліквідації вуличної безпритульності прирівнювалася до «бойового завдання». До операції залучалися тільки співробітники ОДПУ, міліції та карного розшуку, в окремих випадках – працівники дитячої інспекції та комсомольські працівники.

Міліція Харківщини домоглася високих результатів також і у справі запобігання дитячій злочинності. Активну допомогу в цьому міліції надавало населення Харкова. Громадські працівники разом із працівниками міліції облаштували дитячі кімнати, підбирали педагогів для роботи з дітьми, виявляли безпритульних.

Список використаної літератури

1. Коммунист (Харьков). – 1923. – 4 янв. – № 2.
2. Коммунист (Харьков). – 1923. – 12 июля. – № 158.
3. Большая советская энциклопедия : в 65 т. Т. 5. Барыково – Бессалько / гл. ред. О. Ю. Шмидт. – 1-ое изд. – М. : Сов. энцикл., 1927. – 808 с.
4. Рожков А. Ю. Борьба с беспризорностью в первое советское десятилетие / А. Ю. Рожков // Вопросы истории. – 2000. – № 11. – С. 134–135.
5. Рідний край : [навч. посіб. з народознав. / за ред. І. Ф. Прокопенка]. – Х. : Основа, 1993. – 582 с.
6. Кривонос А. Н. Исторический опыт борьбы с беспризорностью / А. Н. Кривонос // Государство и право. – 2003. – № 7. – С. 95–97.
7. Коммунист (Харьков). – 1924. – 13 апр. – № 85.
8. Коммунист (Харьков). – 1924. – 5 марта. – № 54.
9. Харківський обласний державний архів, ф. Р-845, оп. 2, спр. 637, арк. 51.

Надійшла до редколегії 31.05.2011

КОЦАН И. Д. УЧАСТИЕ МИЛИЦИИ В БОРЬБЕ С БЕСПРИЗОРНОСТЬЮ И ПРАВОНАРУШЕНИЯМИ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ В УКРАИНЕ В 20-е ГОДЫ XX в.

Дана сравнительная характеристика причин возникновения детской беспризорности и безнадзорности в 20-х годах XX столетия и в наши дни, проанализированы современные подходы решения этой проблемы.

KOTSAN I. POLICE INVOLVEMENT IN COMBATING HOMELESSNESS AND JUVENILE DELINQUENCY IN UKRAINE IN 1920s

The comparative characteristic of reasons of children's homelessness in 1920s and nowadays; modern approaches to solving this problem are analyzed.

УДК 346.543(091)(477)

О. С. ЖЕЛЁЗОВ,

*викладач кафедри фундаментальних юридичних дисциплін
навчально-наукового інституту права та масових комунікацій
Харківського національного університету внутрішніх справ*

РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНІ (ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Досліджено роль державно-правового регулювання у становленні та розвитку інститутів спільного інвестування в Україні. Зроблено висновок про його визначальну роль у виникненні та розвитку цих інститутів у нашій країні, на відміну від країн Західної Європи та США, де вони були результатом еволюційного розвитку ринкової економіки.

Інститути спільного інвестування (інвестиційні компанії, інвестиційні фонди, пайові фонди тощо), перебуваючи учасниками фондового ринку, з метою залучення коштів населення та юридичних осіб для спільного інвестування випускають власні цінні папери і акумульовані

таким чином грошові кошти – з метою одержання прибутку для себе та своїх інвесторів – вкладають у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

На відміну від країн Західної Європи та США, у яких становлення і розвиток фондового

ринку та його інститутів, включаючи інститути спільного інвестування (далі – ІСІ), відбувалися природним, еволюційним шляхом, а відносно, що виникали на ринку, закріплювалися в нормах права, у незалежній Україні становлення фондового ринку та його інститутів відбувалось переважно на підставі державно-правового регулювання з використанням відповідного досвіду розвинутих країн, через те що раніше ці інститути на українських землях були відсутні.

В українській юридичній літературі питання правового регулювання ринку цінних паперів досліджувались у кандидатських дисертаціях Л. В. Панової (2002 р.), А. А. Приступко (2006 р.), І. Р. Назарчука (1996 р.) та в його спільній із Н. С. Кузнецовою монографії «Ринок цінних паперів в Україні: правові основи формування та функціонування» (1998 р.). Разом із цим, перерахованими авторами історико-правові аспекти державно-правового регулювання ІСІ, виходячи з мети їх досліджень, або взагалі не розглядалися, або вивчалися фрагментарно. Правовим та організаційним основам функціонування ІСІ присвячена також кандидатська дисертація В. Н. Бутузова (2000 р.), однак історико-правові аспекти в даній роботі розглянуті лише частково.

Таким чином, системного вивчення історико-правових аспектів державно-правового регулювання діяльності українських ІСІ, яка здійснювалась багато в чому на підставі використання закордонного досвіду, в українській юридичній науці не проводилось. Разом із цим, виходячи з положення про те, що вказаним інститутам належить провідна роль в обслуговуванні громадян при здійсненні ними інвестицій і, більше того, становлення цілісного та ефективного фондового ринку в Україні взагалі неможливе без наявності спеціалізованих інститутів, які працюють на ниві спільного інвестування [1], таке дослідження є актуальним.

Мета даної статті – проаналізувати роль державно-правового регулювання у становленні та розвитку ІСІ в Україні, його етапи розвитку, особливості подальшого використання для вдосконалення діяльності ІСІ.

Перш за все розглянемо питання про сумісність ринкової економіки, яка підкоряється об'єктивним законам розвитку, та правового її регулювання.

Правознавці, досліджуючи питання про сумісність ринку і права, комерції і справедливості, висловлюються на користь апробованого практикою західних країн положення: ринок

вимагає регулювання, але дуже обережного, стриманого, помірною [2, с. 124–125]. При цьому якщо на перших етапах розвитку держав капіталістичного типу зміст функції державного регулювання економіки був мінімальним, то поступово роль державно-правового регулювання зростає [3, с. 74].

З урахуванням того, що фондовий ринок та діяльність його учасників, включаючи ІСІ, є невід'ємною частиною ринкової економіки України, вищевказані теоретичні основи державного регулювання ринку в цілому, на думку автора, необхідно застосовувати і до фондового ринку, найбільш регульованого у світовій практиці на відміну, наприклад, від товарних ринків.

Серед основних причин, що обумовлюють державне регулювання ринку цінних паперів, українські вчені (О. М. Мозговий та М. О. Бурмака), виділяють три: 1) на ринку цінних паперів реалізуються національні інтереси держави, під якими розуміють комплекс макроекономічних та макрополітичних пріоритетів на сучасному етапі розвитку; 2) постійно присутні, активно взаємодіючі, такі, що нерідко суперечать один одному, інтереси різних учасників ринку – емітентів цінних паперів, інвесторів, професійних учасників ринку, які мають потребу у правовій регламентації з боку держави для забезпечення стабільності та впорядкованості ринку; 3) держава, що прагне забезпечити подальший розвиток ринку капіталу зобов'язана захищати права та майнові інтереси, перш за все, громадян, які є масовим інвестором на ринку цінних паперів [4, с. 38–39].

Досвід становлення та розвитку фондового ринку й діючих на ньому ІСІ у США свідчить, що державне регулювання ринку та спеціальне законодавство про досліджувані інститути виникло не одразу. Закони про державне регулювання фондового ринку, а потім і про діяльність ІСІ були прийняті Конгресом США у порядку реагування на деякі умови, що зумовили економічну кризу 1929–1933 років. Загальновідомо, що ця криза була обумовлена насамперед закономірностями циклічного розвитку ринкової економіки. Разом із цим, на настання кризи вплинули і причини правового характеру, оскільки було відсутнє федеральне законодавство, що регулювало фондовий ринок, діяльність ІСІ та інших його учасників. За відсутності даного законодавства на фондовому ринку та в діяльності його учасників вчинялись масові зловживання, жертвами яких ставали інвестори, а потім усе це вилилось у

найжорсткішу в новітньому часі економічну кризу.

У 1933 р. Конгрес США у порядку реагування на події, що відбулися, прийняв Закон про цінні папери, який став першим із шести законодавчих актів, що одержали потім назву «Федеральне законодавство про цінні папери». За оцінками дослідників прийняті закони втілювали в життя позицію президента США Ф. Д. Рузвельта і його команди «з відновлення старомодних принципів справедливості і чесності на ринку цінних паперів» та повернення довіри інвесторів до цінних паперів, яке було втрачено під час економічної кризи 1929–1933 років [5, с. 13, 14].

Важливою новелою вищевказаного закону є утворення спеціалізованого федерального регулюючого органу – Комісії з цінних паперів і фондових біржах. У літературі відзначають, що цей регулюючий орган зумів швидко стати авторитетною інстанцією, взявши на себе одночасно функції не тільки поліцейського, але і покровителя ринку цінних паперів. Результатом зусиль Комісії стало те, що більшість махінацій на фондовому ринку почали припинятися вже на початковому етапі. Це обумовило помітну стабілізацію ситуації, забезпечило внутрішній спокій інвесторів та професійних учасників ринку [5, с. 5].

Федеральне законодавство про цінні папери США становить собою шість основних актів, прийнятих у період 1933–1940 років, які надалі систематично доповнювались та змінювались. Це вже згадуваний Закон про цінні папери (1933 р.); Закон про торгівлю цінними паперами (1934 р.); Закон про холдингові компанії у комунальному господарстві (1935 р.); Закон про контракти між утримувачами акцій та компаніями-емітентами (1939 р.); Закон про інвестиційні компанії (1940 р.); Закон про надання консультацій з інвестування (1940 р.).

Таким чином, тільки через більш як 100 років після виникнення у США перших ІСІ було прийнято федеральне законодавство, що регулювало їх діяльність, тобто традиції спільного інвестування, які формувалися та накопичувалися тривалий час, були втілені у федеральні закони.

Система державного регулювання фондового ринку та діяльності його учасників, що існує зараз в Україні, також сформувалась не одразу, їй довелося пройти кілька етапів становлення. Причому, на думку автора, не всі спроби можна визнати вдалим. Справа багато в чому ускладнювалась тим, що в початковий період

нормативного регулювання фондового ринку були відсутні загальні концептуальні підходи з функціонування ринку цінних паперів та діяльності його учасників. Концепція функціонування та розвитку фондового ринку України була схвалена Верховною Радою України лише 22 вересня 1995 р.

Зупинимось на основних труднощах та невдачах, що виникли на шляху державного регулювання ринку цінних паперів і діяльності його учасників, що пов'язані з відсутністю чітких концептуальних підходів. У прийнятому 18 червня 1991 р. Законі України «Про цінні папери та фондову біржу» [6], з якого, власне, і розпочинається історія фондового ринку у незалежній Україні, державний контроль за випуском та обігом цінних паперів був покладений на Міністерство фінансів та місцеві фінансові органи. При утворенні з метою прискорення приватизації державної власності, що розпочалась, перших українських ІСІ у Положенні про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії, затвердженому Указом Президента України від 19 лютого 1994 р. [7], державний контроль за їх діяльністю також покладался на Міністерство фінансів та його органи на місцях. Державний контроль за комерційною діяльністю ІСІ з приватизаційними паперами повинен був забезпечувати Фонд державного майна України, а контроль за додержанням антимонопольного законодавства у процесі здійснення ними спільного інвестування – Антимонопольний комітет України.

У межах своєї компетенції, що визначена законодавством, контрольні функції на фондовому ринку здійснювали також Національний банк України, Державна податкова адміністрація. Однак через відсутність єдиного спеціального органу, який контролює фондовий ринок, дії з контролю та нагляду за фондовим ринком та його учасниками були неузгодженими, нескоординованими і необхідного ефекту не мали. Тому в міру розвитку фондового ринку, наповнення його приватизаційними та іншими цінними паперами, виходячи з історичного досвіду інших країн, постала проблема його ефективного державного регулювання.

При дослідженні зазначеної проблеми виникає питання: чому єдиний державний орган для регулювання фондового ринку не був утворений відразу у 1991 р., при прийнятті закону «Про цінні папери та фондову біржу»? Відповідь на це ми знаходимо у роботах учених-економістів, які, спираючись на досвід США та інших країн, стверджують, що в початковий

період виникнення фондового ринку необхідно надати йому максимальну свободу для зростання, інакше ринок просто не сформується [5, с. 4].

У період 1994–1995 років Кабінетом Міністрів України (постанова «Про заходи з державного регулювання і контролю за ринком цінних паперів»), а також Президентом України (Указ Президента України «Про державну комісію з цінних паперів та фондового ринку») були зроблені спроби щодо організації державного регулювання ринку цінних паперів та утворення спеціального державного органу в даній галузі. Однак у першому випадку утворена Комісія з цінних паперів мала обмежені повноваження виключно рекомендаційного характеру і практично не була чинною. У другому випадку завдання та функції Державної комісії мали більш чітке організаційне визначення, однак її повноваження не були закріплені законодавчо.

Тому важливе значення для утворення нормативної бази фондового ринку України та його учасників (у тому числі і ІСІ) мала Концепція функціонування та розвитку фондового ринку України, схвалена Верховною Радою України 22 вересня 1995 р. [8]. Концепція визначила головну мету – утворення цілісного, високоліквідного, ефективного та справедливого ринку цінних паперів в Україні, який регулюється державою та інтегрований у світові фондові ринки.

Окремий розділ Концепції присвячений діяльності посередників на фондовому ринку, якими були й діючі на той час українські ІСІ у вигляді інвестиційних фондів та інвестиційних компаній. З прийняттям Концепції, як указують фахівці з фондового ринку, завершився етап пошуку моделі державного регулювання на ринку цінних паперів в Україні відповідно до міжнародних стандартів та світового досвіду і розпочався етап розроблення та впровадження методів такого регулювання [9, с. 15].

Виключно важливим етапом у розвитку нашого суспільства та держави, утворенню підвалин для подальшого розвитку законодавства за всіма напрямками суспільного життя, в тому числі і для зміцнення правового положення ІСІ, так само як і інших суб'єктів підприємницької діяльності, стало прийняття 28 червня 1996 р. Верховною Радою України Конституції України, яка, за оцінками істориків держави та права, стала «політико-юридичним фундаментом подальшого реформування правової системи України» [10, с. 552].

Виходячи з мети нашого дослідження особливо слід виділити ст. 92 Конституції Украї-

ни, яка закріпила положення про те, що виключно законами України встановлюються основи утворення та функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків, що відіграло значну роль у розвитку правового регулювання відносин на фондовому ринку, у тому числі і за участю ІСІ.

Відповідно до вимог Конституції України та на виконання положень Концепції функціонування та розвитку фондового ринку 30 жовтня 1996 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [11]. Поряд із встановленням правових основ державного регулювання ринку цінних паперів і державного контролю за їх випуском та обігом, указаний Закон визначив подальший розвиток та зміцнення нормативно-правової бази українських ІСІ та інших учасників фондового ринку.

Регулювання ринку цінних паперів було покладено на Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку – державний орган, що підпорядкований Президенту України та підзвітний Верховній Раді України, тобто в основному було запозичено досвід державного регулювання даної галузі у США. Компетенція Державної комісії була визначена у Положенні про Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку [12]. Іншим державним органом ставилось за обов'язок здійснювати контроль за діяльністю учасників ринку цінних паперів у межах своїх повноважень, визначених законодавством.

Серед основних завдань, які ставилися перед Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, слід виділити те, яке безпосередньо пов'язане з державним контролем за діяльністю ІСІ, а саме: видання дозволів, визначення стандартів та правил діяльності, реєстрацію випусків та надання інформації про випуск інвестиційних сертифікатів (цінних паперів інвестиційних фондів та інвестиційних компаній).

Таким чином, в Україні вперше відбулася концентрація владних повноважень з регулювання фондового ринку у спеціалізованому державному органі – Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – ДКЦПФР).

Пізніше для державного регулювання діяльності фінансових установ (до них віднесені й інвестиційні фонди та інвесткомпанії) був утворений спеціальний державний орган – Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг України; тим не менш державне регулювання фондового ринку та діяльності на

ньому ІСІ (у тому числі корпоративних інвестиційних фондів та пайових фондів, які після закінчення приватизації замінили перші українські ІСІ – інвестфонди та інвесткомпанії) залишено у віданні ДКЦПФР.

Підсумовуючи результати процесу впровадження державного регулювання на фондовому ринку України, слід сказати, що було б неправильним вважати, що державне регулювання поглинуло дух вільного підприємництва, самоконтроль за додержанням «правил гри» учасників ринку, проігнорувало можливості саморегулюючих організацій учасників ринку, які також мають відповідні повноваження у сфері регулювання та контролю за ринком цінних паперів. Навпаки, законодавець України використовував досвід діяльності інституту саморегулювання у країнах із розвинутим фондовим ринком, відображенням якого є вказаний інститут. Так, у США чисельність співробітників комісії з цінних паперів та фондових бірж становить близько 3000 осіб і майже таку ж чисельність мають співробітники саморегулювальних організацій [13, с. 33]. У Законі України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» було закріплено права та обов'язки саморегулювальних організацій, які встановлюють для своїх членів (на підставі чинних законодавчих актів) єдині обов'язкові для виконання правила, стандарти та вимоги до здійснення операцій на ринку цінних паперів, кваліфікаційні вимоги до фахівців, а також здійснюють контроль за додержанням своїми членами таких правил, стандартів та вимог законодавства про цінні папери. ДКЦПФР, інші державні органи, які здійснюють регулювання фондового ринку, мають право делегування саморегулювальним організаціям своїх повноважень щодо розроблення та введення правил, стандартів, вимог до здійснення, операцій на фондовому ринку; сертифікації фахівців фондового ринку; наданні дозволів (ліцензій) особам, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку тощо.

Слід відзначити, що відповідно до вищезазначених законів ДКЦПФР було надано право брати участь у розробленні та вносити на розгляд у встановленому порядку актів законодавства, що регулюють питання розвитку фондового ринку України та його учасників.

Після закінчення масової сертифікаційної приватизації діючі українські ІСІ (інвестиційні фонди, інвестиційні компанії, які створили свої взаємні фонди) повністю виконали свою роль як механізм сертифікатної приватизації і перс-

пектив подальшого розвитку не мали. Тому з урахуванням міжнародного досвіду використання інвестиційних можливостей ІСІ для розвитку економіки ДКЦПФР ще у 1998 р. був підготовлений та внесений в установленому порядку до Верховної Ради України для розгляду проект Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)», яким передбачалось припинення діяльності існуючих ІСІ та утворення нових моделей (типів) інститутів спільного інвестування. Такий Закон було прийнято Верховною Радою України 15 березня 2001 р. [14]. Необхідність його прийняття була підкреслена в Основних напрямках розвитку фондового ринку України на 2001–2005 роки, затверджених Указом Президента України від 26 березня 2001 р. № 198-2001 [15], прийнятим з метою прискорення економічних реформ, підвищення ролі фондового ринку для залучення інвестицій в економіку України. Таким чином, знову ж таки, в результаті прийняття державного нормативного акта (закону) в Україні з'явилися нові типи ІСІ: корпоративний інвестиційний фонд та пайовий інвестиційний фонд. У юридичній літературі відзначається, що з прийняттям указанного Закону суспільні відносини у сфері спільного інвестування набули стабільної законодавчої регламентації [16, с. 159].

Після прийняття зазначеного Закону України робота з удосконалення правового регулювання діяльності ІСІ не припинялась. Така робота проводилася як на законодавчому рівні, так і шляхом видання підзаконних нормативних актів ДКЦПФР.

Концептуальні основи роботи з удосконалення правового регулювання учасників фондового ринку, у тому числі і ІСІ, як і в період 2001–2005 років, були визначені в Основних напрямках розвитку фондового ринку України на 2005–2010 роки, затверджених Указом Президента України від 24 листопада 2005 р. № 1648/2005 [17].

Серед законів, підготовлених ДКЦПФР та іншими зацікавленими відомствами у порядку реалізації Основних напрямків розвитку фондового ринку, слід перш за все виділити прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» [18]. Прийняття даного закону було спрямовано на вдосконалення правового регулювання діяльності ІСІ, з урахуванням їх семирічного досвіду функціонування на вітчизняному фондовому

ринку, закордонного досвіду правового регулювання діяльності ІСІ, а також багато в чому з метою протидії негативним наслідкам фінансової кризи на ринку цінних паперів. Відповідно до прийнятого закону посилювались державне регулювання та контроль над діяльністю компаній, що здійснюють управління активами фондів.

У порядку державного регулювання фондового ринку ДКЦПФР у межах своїх повноважень за період з часу свого утворення видало багато підзаконних нормативних актів з питань діяльності учасників ринку, у тому числі й ІСІ. Вказані підзаконні нормативні акти ДКЦПФР стосувались питань порядку видання дозволів на ведення діяльності, що пов'язана з випуском та обігом цінних паперів; правил ведення торговельниками цінних паперів комерційної та комісійної діяльності з цінними паперами; порядку реєстрації випуску інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії та інформації про їх випуск; особливостей реорганізації інвестиційних фондів шляхом злиття або приєднання тощо.

Наведені заходи державного регулювання сприяли становленню та розвитку ІСІ в Україні. На початок лютого 2011 р. загальна сума активів компаній з управління активами пайових та корпоративних інвестиційних фондів досягла 109 млрд грн. На невенчурні інвестфонди, які працюють із грошовими коштами громадян, припадало близько 9 млрд грн, причому

третина цієї суми була залучена у післякризовий період [19].

На підставі проведеного дослідження слід зробити висновок, що за нетривалий за історичними мірками строк своєї незалежності держава Україна, використовуючи досвід країн Західної Європи та США, зуміла на основі державно-правового регулювання утворити та продовжує розвивати у своїй правовій системі інститут спільного інвестування, який у 1994–1999 рр. був призначений сприяти прискоренню сертифікатної приватизації, що проходила в той час, а надалі і нині – забезпечувати внутрішніми інвестиціями вітчизняну економіку за рахунок тимчасово вільних коштів громадян.

Незважаючи на те, що імпульс до виникнення інститутів в Україні, які розглядаються, мав адміністративний характер, на відміну від західних країн, де їх виникнення, як указувалося раніше, було зумовлено природною еволюцією ринкових відносин, через універсальність основних законів ринкової економіки можна спрогнозувати, що вітчизняні ІСІ мають, природно, з урахуванням наших національних особливостей, пройти той шлях, який ІСІ пройшли у США та країнах Західної Європи. Тому вивчення історичного досвіду функціонування цих утворень та правового регулювання їх діяльності у вказаних країнах має велике значення для вдосконалення правової бази функціонування ІСІ в нашій країні, як сьогодні, так і в майбутньому.

Список використаної літератури

1. Мозговий О. М. Фондовий ринок не уподібниться базару / О. М. Мозговий // Урядовий кур'єр. – 1999. – 14 трав. – № 89.
2. Общая теория права : учебник для юрид. вузов / [Ю. А. Дмитриев, И. Ф. Казьмин, В. В. Лазарев и др. ; под общ. ред. А. С. Пиголкина]. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Изд-во МГТУ им. Н. Э. Баумана, 1996. – 384 с.
3. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. ; за ред. В. В. Копейчикова. – Стер. вид. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 320 с.
4. Мозговий О. Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні / О. Мозговий, М. Бурмака // Ринок цінних паперів в Україні. – 1997. – № 1. – С. 34–40.
5. Фондовые рынки США и России: становление и регулирование / И. В. Галкин, А. В. Комов, Ю. С. Сизов и др. – М. : Экономика, 1998. – 222 с.
6. Про цінні папери і фондову біржу : закон України від 18 черв. 1991 р. № 1201-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 508.
7. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії : затв. Указом Президента України від 19 лют. 1994 р. № 55/94 // Урядовий кур'єр. – 1994. – 24 лют. – № 31–32.
8. Про Концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України : постанова Верховної Ради України від 22 верес. 1995 р. № 342/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 33. – Ст. 257.
9. Мозговий О. Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні / О. Мозговий, М. Бурмака // Ринок цінних паперів України. – 1997. – № 2. – С. 10–18.
10. Історія держави і права України : підручник : у 2 т. Т. 2 / за ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина. – К. : Ін Юре, 2000. – 580 с.
11. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.
12. Про Державну комісію з цінних паперів та фондовому ринку [Електронний ресурс] : указ Президента України від 14 лют. 1997 р. № 142/97. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=142%2F97>.

13. Волков Н. Ф. Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку – 3 роки / Н. Ф. Волков // Ринок цінних паперів України. – 1998. – № 6. – С. 37–38.

14. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : закон України від 15 берез. 2001 р. № 2299-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 21. – Ст. 103.

15. Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України [Електронний ресурс] : указ Президента України від 26 берез. 2001 р. № 198/2001. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=198%2F2001>.

16. Бутузов В. М. Правові основи інвестиційної діяльності : навч. посіб. / В. М. Бутузов, А. І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 256 с.

17. Основні напрями розвитку фондового ринку України на 2005–2010 роки : затв. указом Президента України від 24 листоп. 2005 р. № 1646/2005 // Урядовий кур'єр. – 2005. – 30 листоп. – № 228.

18. Про внесення змін до Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» : закон України від 18 груд. 2008 р. № 693-VI // Голос України. – 2009. – 16 січ. – № 6.

19. Ковальова В. У пошуках дохідного місця / В. Ковальова // Урядовий кур'єр. – 2011. – 2 серп. – № 139.

Надійшла до редколегії 02.09.2011

ЖЕЛЕЗОВ А. Е. РОЛЬ ГОСУДАРСТВЕННО-ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СТАНОВЛЕНИИ И РАЗВИТИИ ИНСТИТУТОВ СОВМЕСТНОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ В УКРАИНЕ (ИСТОРИКО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ)

Исследована роль государственно-правового регулирования в становлении и развитии институтов совместного инвестирования в Украине. Сделан вывод об определяющей его роли в возникновении и развитии этих институтов в нашей стране, в отличии от стран Западной Европы и США, где они формировались в результате эволюционного развития рыночной экономики.

ZHELEZOV O. THE ROLE OF STATE AND LEGAL REGULATION IN THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF JOINT INVESTMENT IN UKRAINE (HISTORICAL AND LEGAL ASPECT).

The role of state and legal regulation in establishment and development of joint investment in Ukraine are researched. The key role of its in the origin and development of these institutes in our country is being deduced in contrast to West Europe countries and USA, where they were formed as a result of evolution development of market economy.

УДК 343.511

І. М. РЯЗАНЦЕВА,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

БОРОТЬБА З ФАЛЬШИВОМОНЕТНИЦТВОМ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В СЕРЕДИНІ ХVІІІ – КІНЦІ ХІХ СТ.

Розглянуто основні питання боротьби з фальшивомонетництвом на українських землях у складі Російської імперії у середині ХVІІІ – кінці ХІХ століть.

Період переходу до ринкових відносин обумовлює необхідність проведення політичних, соціально-економічних, правових та інших реформ в Україні, посилення боротьби зі злочинністю. За останнє десятиріччя стрімко зростає кількість країн, валюта яких підробляється, і держав, у яких виявляються підроблені гроші.

Проблема виявлення, розкриття та розслідування фальшивомонетництва є актуальною для України. Бурхливий розвиток офісної техніки, поліграфічного обладнання та поширення

їх в Україні дозволяє фальшивомонетникам створювати чітко організовану та високо розвинену індустрію фальшивомонетництва.

Значною мірою поширенню фальшивомонетництва в Україні сприяють економічні умови розвитку і міжнародні кримінальні зв'язки злочинців. Про це свідчать непоодинокі випадки знешкодження каналів транспортування фальшивих грошей та випадки затримання ділків, які розраховувалися фальшивими грошима за контрабандні товари, наркотики, зброю.